

KIDNAPPED – A PROLOGUE

RODRIGO BATISTA & MARIANNA SENNE

Intellectuele terreur

Aïcha Mouhamou
Gezien op 21 februari 2025
KVS Box, Brussel

Rodrigo Batista bewees zichzelf in de lente van 2024 met ‘The Furious Rodrigo Batista’ als een theatermaker die niet terugschrikt voor uitgesproken politiek en sociaal commentaar. Die voorstelling liet destijds een diepe indruk op me achter. Met ‘KIDNAPPED – A PROLOGUE’ gaat hij nog een stapje verder. In dit stuk deelt hij het podium met Marianna Senne, een Braziliaanse theatermaker en performer die woont in Berlijn. Samen creëren ze een chaos die niet alleen intenser is, maar nog dieper doordrenkt van scherpe kritiek. Die theaterervaring wordt steeds grimmiger en loopt uit op een keiharde confrontatie met onze harteloze maatschappij en de verstrekkende gevolgen daarvan.

03 MAART 2025

Het stuk begint op de manier die Batista eigen is. Bij het betreden van de zaal lijkt de voorstelling al in volle gang. Je hebt het idee dat je te laat bent, alsof je een gebeurtenis die al begonnen is verstoort. De vloer is bezaaid met camera’s op statieven die alle hoeken van de zaal in het vizier nemen. Op de achterwand zie je wat ze registreren. Aan de rechterzijde zit het duo aan een tafel met een laptop en wat papieren voor zich. Hun wit geschilderde gezichten, met breed uitgesmeerde rode lippen en roodomrande ogen, als zieke clowns, vallen meteen op. We lijken een absurde conferentie te onderbreken. Batista en Senne komen in beeld terwijl ze zwaaien met papieren waarop woorden staan als ’Neo Feudalism’, ‘Capitalism’, ‘Consumerism’ en andere politieke *buzzwords*.

Dit brengt ons meteen bij een belangrijke vraag: hoe moeten we ‘KIDNAPPED – A PROLOGUE’ begrijpen? Of eerder nog: tot wie richt deze voorstelling zich? De voorstellingstekst op de KVS-website wemelt van termen die enkel een intellectuele incrowd begrijpt en hanteert. Ze lijken gekozen om zo’n publiek

aan te trekken. Theater, zeker in Europa, trekt inderdaad wel graag de sociaal progressieve kaart, maar sluit zich daarbij soms zo sterk op in complexe gedachten en jargon dat al wie niet tot die incrowd behoort het nakijken heeft. Precies daar speelt het duo op in.

Batista en Senne bespotten inderdaad het gebruik van zo'n termen en de mensen die ze hanteren. Door ons, als vermeende 'intellectuelen' te bejegenen willen ze aantonen dat we onszelf zo vastgereden hebben in ons jargon en theorieën, dat we het zicht op de kern van de problemen in onze maatschappij verloren zijn. Het is een krachtige boodschap, maar zoals steeds bij Batista overgiet hij die met een dikke laag chaos. Dat roept bij mij de vraag op of het duo niet sterker zou staan met wat meer structuur binnen deze chaos?

Die chaos ontstaat op verschillende manieren. Senne raast schreeuwend door de ruimte, terwijl op de achtergrond afwisselend meme-video's en conflicterende politieke meningen verschijnen. Rechtse propaganda van Margaret Thatcher staat er naast fragmenten uit het oeuvre van Pier Paolo Pasolini, de Italiaanse filmmaker en schrijver die onvermoeibaar de consumptiemaatschappij, de kerk en de politieke elite aan de schandpaal nagelde omwille van hun onderdrukking van het gewone volk. Deze uiteenlopende beelden versterken de verwarrende en polariserende sfeer die het stuk doordrenkt. Het duo overtreft zichzelf voortdurend in luidruchtige uitbarstingen van politieke termen en uitspraken. Het tempo is zo snel en de woorden zo onsamenhangend, dat het soms moeilijk is om te volgen wat er precies wordt gezegd.

Rodrigo Batista's theatrale stijl is ronduit intrigerend en slaat de nagel op de kop

De bewegingen en interacties van het duo zijn ook doortrokken van een ongemakkelijke intensiteit. Ze zijn bijna beangstigend in hun ongecontroleerde expressies. Ze confronteren het publiek met hun vreemde, provocerende uitdrukkingen en hun wit geschilderde gezichten, waardoor ze zich tegelijk presenteren als wit en superieur en die gedachte belachelijk maken. Het effect is niet te negeren. Met dezelfde heftigheid zouden ze wellicht een plaats kunnen veroveren binnen de theatrale wereld van Abbatoir Fermé, waar angst en vervreemding ook centraal staan.

'You see, terror can be very kind because this is a fictional theatre' zegt Senne. Maar of we 'KIDNAPPED – A PROLOGUE' een voorstelling kunnen noemen betwijfel ik. Het is eerder een betoog. Een betoog van mensen die door de maatschappij en de wereld tot waanzin zijn gedreven. Dit Europees (lees Westers) publiek fungeert als representatie van diezelfde wereld voor hen. Enkele witte mannen uit het publiek worden aangesproken om zichzelf voor te stellen, waarna Batista en Senne hen volledig reduceren tot kinderen. Ze geven hen de naam van een klein meisje, of ze beweren plots dat een man van 42 jaar maar acht jaar oud is. Het duo slingert kreten naar het publiek, zoals 'Learn, kids, but learn fast', en op een gegeven moment vraagt het ons zelfs om luidkeels te schreeuwen: 'We are losers'. Je zou het niet geloven, maar het publiek gehoorzaamt en herhaalt, lichtelijk beangstigd, de woorden.

Ook het einde van de voorstelling volgt de typische Batista-stijl: we worden, zo groot (of klein) als we zijn, de zaal uit gekafferd. Het duo schreeuwt door de microfoon dat we moeten opkrassen, zonder de minste genade. De techniekers

beginnen alvast de set af te breken. Het publiek, diep verward, druipt inderdaad langzaam af, alsof het nauwelijks beseft wat het overkomen is.

Rodrigo Batista's theatrale stijl is ronduit intrigerend en slaat de nagel op de kop: het witte Westen heeft zichzelf al eeuwenlang als superieur beschouwd, een overtuiging die diep geworteld is in de geschiedenis van kolonialisme, racisme en culturele dominantie. Rodrigo Batista wil deze superioriteit onverbiddelijk deconstrueren, door het publiek een provocerende spiegel voor te houden.De Braziliaanse theatermaker schudt ons Belgische theaterlandschap wakker. Zoveel lef zou ik wel vaker willen zien. Hij durft te breken met de conventies.

De keerzijde is dat de ongetemde chaos in zijn werk de impact van zijn boodschap soms verwatert. Uiteraard zou een traditioneel stuk nooit in Batista's visie passen, maar ik vraag me af of zijn werk niet nóg krachtiger zou zijn met wat meer structuur binnen die chaos. Het is dan ook interessant om te weten dat 'KIDNAPPED – A PROLOGUE' een *work in progress* is. Ik ben dus zeer benieuwd naar wat er nog komen zal. Eén ding is zeker: Rodrigo Batista is een naam die we in ons theaterlandschap nog veel zullen horen. Ik vermoed: met veel impact.